

قل بسم الله الرحمن الرحيم
والله اعلم
بما كنا
نعمين

بسم الله الرحمن الرحيم
والله اعلم
بما كنا
نعمين

بسم الله الرحمن الرحيم
والله اعلم
بما كنا
نعمين

قل بسم الله الرحمن الرحيم
والله اعلم
بما كنا
نعمين

بسم الله الرحمن الرحيم
والله اعلم
بما كنا
نعمين

قل بسم الله الرحمن الرحيم
والله اعلم
بما كنا
نعمين

شیوه‌نامه اجرایی

طرح اندیشه تمدن ساز

معاونت فرهنگی سیاسی نهاد رهبری در
دانشگاهها

فهرست

۸		اساسنامه طرح اندیشه تمدن ساز
۱۱		مرام نامه شبکه کشوری مریبان طرح
۱۴		مرام نامه شبکه کشوری دبیران طرح
۱۶		مرام نامه شبکه کشوری ناظران و معاضدیان (یاری رسان ها)
۱۹		گروه بندی به زبان ساده
۲۰		نمونه ای از یک جلسه مباحثه:

بنده یک ماه رمضان در مسجد امام حسن مشهد سخنرانی مستمر سی جلسه‌ای داشتم. آن زمان به ضبط سخنرانی‌ها خیلی اهمیت داده نمی‌شد؛ اما استثنائاً همه این سی سخنرانی ضبط شده است. در آن سخنرانی‌ها راجع به توحید، امامت، ولایت، نبوت و سایر مباحث اساسی بحث شده است که الان هم آنها را تأیید می‌کنم. اینها پایه‌های فکری برای ایجاد یک نظام اسلامی بود؛ اگرچه ما آن موقع امیدوار نبودیم که نظام اسلامی شش، هفت سال دیگر محقق شود. می‌گفتیم اگر تا پنجاه سال دیگر هم ایجاد نشود، بالاخره پایه‌های فکری‌اش این‌هاست.

رهبر معظم انقلاب

اساسنامهٔ طرح اندیشهٔ تمدن ساز

اهداف طرح:

۱. آشنایی با اندیشه‌های جامعه‌سازانه رهبرانقلاب
۲. ایجاد و گسترش نگرش تحول‌آفرین و تمدن ساز در میان اساتید و دانشجویان
۳. آشنایی با کارکردهای عینی و پیامدهای اجتماعی آموزه‌های دینی
۴. فراگیری مهارت تدبیر در قرآن کریم
۵. آشنایی با سیره مبارزاتی (سیاسی) معصومین

مخاطب طرح

اعضای هیات علمی، اساتید دانشگاه و دانشجویان سراسر کشور

روش اجرای طرح:

اجرای طرح به صورت مباحثاتی (نه تدریس) و در قالب گروه‌های چهار نفره می‌باشد.

تبصره: گروه‌های ۳ و ۵ نفره به حسبِ ضرورت بلامانع است.

فرایند اجرای طرح:

۱. تشکیل شورای راهبری طرح در دانشگاه (نهاد، دبیرهم اندیشی، مسئول شبکه دبیران و مربیان...)

۲. فراخوان و ثبت نام از اساتید و دانشجویان
۳. گروه‌بندی و تعیین دبیر و مربی برای هر گروه
۴. اختصاص لینک اختصاصی برای گروه‌ها (یا مکان برای مباحثه حضوری)
۵. برگزاری جلسه توجیهی و تبیین طرح برای کلیه اعضا (افتتاحیه رسمی)
۶. ارسال فایل متنی یا کتاب به اعضا
۷. رصد، پایش و نظارت بر حسن اجرای طرح توسط شورای راهبری طرح

تذکر مهم:

مراقبت بر کیفیت مباحثات و استمرار کیفی طرح، مهم‌تر از شروع طرح می‌باشد. از این رو سرکشی از گروه‌های مباحثاتی به صورت مستمر، ضامن نشاط و بالندگی در جلسات است.

ارکان طرح:

۱. شورای راهبری
۲. دبیران (و مسئول شبکه دبیران دانشگاه)
۳. مربیان (و مسئول شبکه مربیان دانشگاه)
۴. ناظران (شبکه معاضدان و یاری‌رسان‌ها)
۵. مدیر اجرایی طرح در دانشگاه

تبصره ۱: در هر استان یک نفر بعنوان مسئول شبکه مربیان و یک نفر بعنوان مسئول شبکه دبیران و یک نفر بعنوان ناظر استانی انتخاب می‌شود.
تبصره ۲: وظایف مربی، دبیر و ناظر در انتهای همین نوشتار به تفصیل آمده است.

زمان اجرای طرح:

اجرای طرح اندیشه‌تمدن سازه میزان ۲۸ هفته (کمتر از هفت ماه) خواهد بود.
یادآوری: این میزان طی دو مرحله انجام خواهد پذیرفت. مرحله اول شامل

سیزده جلسه و مشتمل بر بخش‌های ایمان و توحید خواهد بود.

راهبرد کمی طرح؛

راهبرد کمی طرح، «گسترش طرح در کلیه دانشگاه‌های کشور» می‌باشد.

تبصره: تعداد گروه‌ها به نسبت تعداد اعضای هیأت علمی هر دانشگاه می‌باشد.

زمان بندی جلسات مباحثه:

اساتید دانشگاه، برای مشارکت در طرح، صرفاً دو ساعت در هفته زمان اختصاص خواهند داد (یک ساعت برای مطالعه و یک ساعت برای مباحثه گروهی).

تبصره: زمان جلسه مباحثه را اعضای همان گروه تعیین می‌کنند و این ساعت تا پایان ترم ثابت خواهد بود. نهاد دانشگاه می‌بایست مربی و لینک مباحثاتی را برای همان ساعت، هماهنگ نموده و به دبیر گروه اعلام نماید.

محتوای طرح

محتوای طرح، کتاب جذاب و کاربردی طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن (کتاب اندیشه تمدن ساز) می‌باشد که متن سخنرانی رهبرانقلاب در سال ۱۳۵۳ (مسجد امام مجتبی - مشهد مقدس) می‌باشد. این محتوای ارزنده طی ۲۸ جلسه در ماه مبارک رمضان ارائه شد و اکنون این محتوای جذاب مورد استقبال اقشار فرهیخته واقع شده است.

یادآوری: فایل متنی و فایل صوتی کتاب مذکور و همین‌طور درسنامه آموزشی کتاب در سایت طرح بارگذاری شده است.

(آدرس؛ tamaddonsaz.ir)

مرام نامه شبکه‌ی کشوری مربیان طرح

مربیان طرح اندیشه‌ی تمدن ساز، جمعی از اندیشوران حوزه و دانشگاه هستند که نقش هدایت علمی و نظارت محتوایی را در جلسات مباحثاتی استادان و دانشجویان عهده دار هستند.

وظایف مربیان:

- استماع بسته اول آموزشی مربیان طرح به میزان یکساعت
(tamaddonsaz.ir/nrm)
- احوال پرسی و تعارفات اخلاقی با اعضاء در ابتدای جلسه با هدف تألیف قلوب
- پرهیز از تدریس و تلاش برای جا انداختن سنت مباحثه و هم اندیشی
- مطالعه عمیق هر درس ترجیحاً همراه با استماع هم زمان صوت استاد سید علی خامنه ای (حفظه الله)
- استماع صوت نقشه راه دروس ویژه مربیان (درسایت تمدن ساز)
- استخراج مطالب پرسش خیز همانند اشخاص و اعلام موجود در متن هر جلسه
...
- تقسیم محتوای هر جلسه به چند بخش مساوی و ارسال آن به دبیر برای ارائه اعضاء
- ورود مربی بعد از هر ارائه ضمن تشکر از ارائه دهنده
- تصحیح محترمانه در صورتی که اعضاء به فهمی اشتباه از متن برسند.
- تأکید بر مطالب محوری و بزنگاه‌های مباحث

توصیه‌های برای مربیان:

۱. حضور مربی، تأثیر شگرفی در اثربخشی کار تیمی دارد. این حضور باعث می‌شود که اساتید دانشگاه و دانشجویان در حین مطالعه و در هنگام مباحثه با دقت ایفای نقش نمایند. (جدیت بخشی به اعضا)
۲. اکیدا از مربیان محترم درخواست می‌شود که از تدریس اجتناب فرمایند و به اساتید دانشگاه و دانشجویان فرصت دهند خودشان مطالب را با مباحثه فهم نمایند. از این رو ممکن است که مربی در یک جلسه هیچ مطلبی نگوید و تنها به تشویق اعضا اکتفا نمایند.
۳. شایسته است مربی در ضمن مباحثه اعضا، با هدف انگیزه بخشی و شوق آفرینی نکاتی را درباره مسئله محوری و نگاه کاربردی کتاب متذکر گردد.
۴. اساتید دانشگاه غالبا بدلیل عدم آشنایی با علم منطق، استدلالهای کتاب را در قالب منطقی صورت بندی نمی‌کنند و گاه صغری و کبری و یا نتیجه را جایجا ارائه می‌دهند. شایسته است مربی بدون آنکه اعضا را درگیر اشکال قیاس نماید، از اساتید بخواهد که براهین کتاب را دقیق ارائه دهند.
۵. انتظار می‌رود مربیان در انتهای جلسه نکاتی را تیتروار درباره مباحثه بیان نمایند؛ مثلا در باب فواید مباحثه (تقویت یادگیری، ماندگاری دانش، تعمیق اندوخته‌ها، تقویت قدرت بیان و فن سخنوری، فراگیری فن مذاکره، خضوع علمی) یا درباره اصول مباحثه (تقدم مطالعه بر مباحثه، تفکیک مطالب اهم از مهم، مهارت خلاصه‌گویی، نظم در زمان مباحثه)
۶. با لحاظ این‌که گروه‌های استادی، همگی در جایگاه استادی دانشگاه ایفای نقش می‌کنند، مربیان مراقب باشند که شأن علمی اساتید مراعات شود و با ادبیات استاد. شاگردی با اعضا تعامل نکنند. بخصوص که مربیان محترم سعی کنند خود را با زمان مباحثه که اعضا بر سر آن توافق کرده‌اند، هماهنگ فرمایند.

۷. تعیین دبیر جزو اختیارات اعضا می باشد. بنابراین مربی در انتخاب دبیر، ورود نمی کند و اداره جلسات و تقسیم کار و تنظیم زمان مباحثه را تا پایان دوره به دبیر گروه واگذار می نماید.

۸. راهبرد طرح، اکتفا به لایه اول مباحث می باشد. با توجه به اینکه مباحث کتاب نوعاً ظرفیت زیادی برای گفتگو و کنکاش دارد، مربیان محترم سعی کنند که اعضاء در همان حد کتاب به مباحثه اکتفا کنند و فرصت محدود مباحثه را به لایه اول مباحث اختصاص دهند.

۹. نظارت بر اجرای دقیق مباحثه ها یکی از وظایف مربیان است. مربیان تلاش کنند که اولاً جلسات مباحثه هر هفته برگزار شود. ثانیاً در هر جلسه، همه اعضاء در مباحثه مشارکت کنند و اینگونه نباشد که تنها برخی افراد مطالب را ارائه کنند. ثالثاً زمان مباحثه، حداکثر در یک ساعت به اتمام برسد.

۱۰. ریل گذاری در جلسات اول بسیار اهمیت دارد. مربیان محترم با انگیزه بخشی مداوم، اعضاء را به همراهی تا پایان دوره ترغیب نمایند. اموری هم چون حضور به موقع اعضاء، مراعات وقت تعیین شده برای مباحثه، مطالعه کل حجم تعیین شده، پرهیز از طرح مباحث غیر مرتبط و احترام به دیگران، بخشی از این ریل گذاری محسوب می شوند.

مرام نامه شبکه کشورهای دبیران طرح

یک نفر از اساتید یا دانشجویان در هر حلقه مباحثاتی، نقش دبیر جلسه را به عهده دارد. دبیر در یک کلمه «مدیر اجرایی» گروه های مباحثاتی است.

وظایف دبیر جلسه :

- ❖ نامگذاری گروه ترجیحا به نام یک شهید یا عالم با نظرسنجی از اعضا
- ❖ انتخاب زمان مباحثه بعد از مشورت و هماهنگی با مربی و اعضای گروه
- ❖ یادآوری زمان مباحثه به اعضا (یکساعت قبل از هر مباحثه)
- ❖ استماع فایل صوتی نقشه راه درس های کتاب ویژه اساتید دانشگاه (حدود پنج دقیقه)
- ❖ پیگیری غیبت اساتید در جلسات مباحثه و تشویق برای حضور مستمر
- ❖ مدیریت و تقسیم بندی نحوه ارایه و مباحثه در ابتدای هر جلسه با هماهنگی مربی
- ❖ مدیریت زمان بندی مباحث مطرح شده در جلسات به گونه ای که ارایه ها و مباحثه، حداکثر در یک ساعت به اتمام برسد.
- ❖ سپردن خلاصه جلسه پیش به یک نفر از اعضا در ابتدای هر جلسه به قید قرعه
- ❖ هماهنگی با مسئول شبکه دبیران استان جهت برگزاری جلسات جبرانی
- ❖ تبصره ۱: در صورت غیبت دو نفر از اعضا گروه (غیر از مربی) جلسه به تعویق می افتد و جلسه جبرانی به مسئول شبکه دبیران استان اطلاع رسانی خواهد شد.
- ❖ تبصره ۲: اگر صرفا یک نفر از اعضا به دلیل موجه، امکان حضور در جلسه مباحثه را ندارد، عضو غایب، بخش مربوط به خود را در قالب فایل صوتی

برای دبیر ارسال می‌کند و دبیر گروه آن را در حین جلسه برای سایر اعضا پخش می‌کند.

❖ تبصره ۳: در صورت تاخیر مربی (یا غیبت مربی) جلسه راس ساعت مقرر با حضور دبیر برگزار می‌گردد.

❖ اطلاع رسانی برنامه‌های کلان طرح به اعضا

❖ تهیه گزارش‌های ماهیانه از عملکرد اساتید و ارسال به دفتر نهاد دانشگاه

❖ اخذ بازخورد از اساتید در خصوص محتوا و شیوه اجرا و انتقال آن به مسئول شبکه دبیران

❖ ارائه نظرات و پیشنهادات سازنده در خصوص بهبود اجرای طرح و انعکاس آن به شورای راهبری طرح

❖ پیگیری برای دریافت گواهی پایان دوره اعضا بعد از اتمام کامل دوره

مرامنامه شبکه کشوری ناظران و معاضدان (یاری رسان‌ها) ۱

مقدمه:

ناظران (معاضدان) جمعی از اساتید دانشگاه‌های کشور هستند که به شکل داوطلبانه و جهادی، از گروه‌های مباحثاتی سرکشی نموده و به بالندگی و پویایی طرح کمک می‌کنند. تعداد ناظران به نسبت تعداد گروه‌های هر استان تعیین می‌شوند.

هدف اصلی:

انگیزه بخشی به اعضا گروه‌ها و ارتقاء کیفیت مباحثات در استان‌ها

اهداف فرعی:

۱. رفع نقائص کار گروه‌ها
۲. اشتراک‌گذاری تجربیات (انتقال تجربه بین ناظر و گروه)
۳. ایجاد وحدت رویه در جلسات مباحثاتی گروه‌ها
۴. پرورش روحیه جهادی و تربیت نیروهای یاری رسان در فعالیت‌های فرهنگی
۵. هم‌افزایی در کار تیمی
۶. آمادگی همه جانبه و همیشگی در گروه‌های نظارت شونده

۱. معاضد برگرفته از عَضد بمعنای دست. تعاضد یعنی دست به دست هم دادن و بازوی هم دیگر شدن که منجر به هم‌افزایی تصاعدی می‌شود.

تبصره ۱: ساز و کار نظارتی منحصر شامل ابزارهای ایجابی و اثباتی همچون تشویق، امیدبخشی و اقناع درونی می‌باشد و ابزارهای سلبی و منفی هم چون توبیخ و تنبیه مطلقا مدنظر نمی‌باشد.

تبصره ۲: دوره سرکشی، سه هفته در میان می‌باشد؛ به گونه‌ای که از هر گروه، هر سه هفته یکبار تا پایان دوره سرکشی صورت می‌گیرد.

افراد ذی صلاح برای نظارت:

۱. اساتید دانشگاه که با فرایند اجرایی طرح و محتوای کتاب آشنایی کافی دارند
۲. مربیان فعال و موفق در اجرای طرح
۳. مسئول نهاد و معاون نهاد دانشگاه
۴. نیروهای جهادی خارج از مجموعه دانشگاه و مسلط به کتاب طرح کلی

فرایند بازدید و سرکشی:

۱. ارسال آخرین لیست گروه‌های دانشگاه به ناظران (ارسال توسط نهاد مرکز)
۲. معرفی ناظر به دفتر نهاد دانشگاه و اطلاع رسانی در گروه‌های استانی
۳. حضور ناظر در جلسه مباحثه گروه‌ها در زمان مقرر
۴. استماع بخشی از مباحثه اعضا
۵. اعلام رسمی حضور شامل چند محور مهم (معرفی خود، خدایوت به اعضا، ذکر نقائص احتمالی بعنوان انتقال تجربه، دعوت اعضا به ثبات قدم تا پایان طرح، تاکید بر ضرورت ارائه مباحثه توسط همه اعضا در تمامی جلسات)
۶. ارزیابی از کار گروه و ارسال خلاصه عملکرد گروه در دو سطر به دبیرخانه طرح (شامل نظم، میزان مطالعه اعضا و مشارکت فعال همه اعضا در مباحثه)
۷. ارزیابی نهاد مرکز از کیفیت مباحثه هر استان و تشویق گروه‌های فعال و اعلام به استان مذکور

گروه‌بندی به زبان ساده

سلام استاد/دانشجوی محترم

برای مشارکت در طرح، ابتدا باید هم‌گروهی‌های خود را تعیین نمایید. توصیه می‌شود از میان دوستان (یا هم‌رشته‌ای‌ها)، سه نفر را انتخاب کنید. هدف این است که هم‌گروهی‌ها راحت‌تر بتوانند با هم هماهنگ شوند. اگر کسی را نمی‌شناسید، مدیران طرح از میان اعضای طرح، کسانی را بعنوان هم‌گروه برایتان انتخاب می‌کنند.

بعد از تشکیل گروه، اعضاء یک زمان ثابت را برای انجام مباحثه به دبیر اعلام می‌کنند. دبیر، فایل کتاب (یا فیزیک کتاب) را در اختیار اعضاء گذاشته و همه خود را برای اولین جلسه مباحثه آماده می‌کنند. اعضا در هفته، حجم معینی از کتاب که حدود ۱۴ صفحه است را مطالعه کرده و همان ۱۴ صفحه را در مباحثه هفتگی، با هم مباحثه می‌کنند. در جلسه مباحثه، همه می‌بایست در مباحثه مشارکت کنند و هر کدام بخشی از محتوای ارائه دهند.

دبیر گروه، زمان جلسه هفتگی را به مربی اطلاع می‌دهد و تمامی جلسات مباحثه با حضور مربی برگزار می‌شود.

فراموش نشود که کار مربی، تدریس نیست. وظیفهٔ مربی، نظارت کلان بر پیشبرد مباحث است. گاه هم نکاتی را درباره کتاب و روش مباحثه و روش برداشت از متن به اعضاء یادآور می‌شود. بنابراین قوام هر گروه به حضور خود اساتید است.

بعد از هر جلسه، دبیر گروه گزارش جلسه را ثبت می‌کند و درس بعدی را برای هفته بعد مشخص می‌کند. مباحثه به صورت هفتگی تکرار می‌شود.

نمونه‌ای از یک جلسه مباحثه:

چهار نفر از اساتید رشته‌های فنی مهندسی در دانشگاه آزاد بجنورد یک گروه تشکیل داده‌اند و به احترام یکی از شهدای نام‌آور خراسان، گروه‌شان را «شهید برونسی» نام نهاده‌اند. اعضای از میان خود یک نفر را که منظم و با نشاط است، بعنوان دبیر گروه انتخاب کردند. مربی این گروه، مسئول نهاد دانشگاه است. گروه شهید برونسی، برای راحتی بیشتر، زمان مباحثه را شنبه ۹ تا ۱۰ شب قرار داده‌اند تا بتوانند از تعطیلی روز جمعه استفاده کنند و مطالعه هفتگی خود (یک در هفته) را در این روز انجام دهند. همه اعضا، حجم جلسه اول (۱۵ صفحه) را تا قبل از روز شنبه مطالعه کرده و رأس ۹ شب روز شنبه در منزلشان به شکل مجازی جلسه مباحثه خود را با حضور مربی برگزار می‌کنند.

در ابتدای جلسه، دبیر گروه، ضمن تشکر از اعضا، از آنها درخواست میکند که هر کدام سهم خود را حداکثر در یک ربع ارائه دهند که مباحثه راس ساعت تمام شود. دبیر گروه ۱۵ صفحه را تقسیم می‌کند و هر نفر حدود چهار صفحه را ارائه می‌دهند. در پایان جلسه، مربی گروه از کیفیت مباحثه و نظم جلسه اعلام رضایت کرده و از اعضا بابت ارائه دقیق مباحث تشکر می‌کند. وی هم چنین به مدت پنج دقیقه، دو نکته را درباره ساختار کتاب «طرح کلی» بیان می‌کند و از اعضا می‌خواهد با همین انگیزه و پشتکار تا پایان دوره که حدود ۲۸ جلسه است، در کنار هم بمانند.

در پایان جلسه، دبیر گروه از اعضاء می‌خواهد که شنبه هفته بعد، رأس ساعت مقرر برای مباحثه حضور یابند. گروه شهید برونسی از ابتدای دوره با هم قرار گذاشته‌اند که هیچ کدام، گروه را تا آخر دوره ترک نکنند.

دبیرخانه طرح اندیشه تمدن ساز

نهاد رهبری در دانشگاه‌ها